

Roman Ondak: *SK Parking*, 2001/2021, intervencia do verejného priestoru, foto: archív KHB / Martin Marenčín

Roman Ondak: *SK Parking*, 2001/2021 Samostatná výstava v Kunsthalle EXT

Kurátorka: Lýdia Pribišová

Trvanie výstavy: 27. 1. – 14. 3. 2021

Kunsthalle EXT, Treskoňova ul., Bratislava

Roman Ondak nás po dvadsiatich rokoch pozýva zažiť reinštaláciu svojho kultového diela *SK Parking*, konšteláciu siedmich škodoviek zaparkovaných v slepej ulici pred *Kunsthalle Bratislava*. Pozýva zamyslieť sa nad tým, čím je ešte dnes, a zároveň na tejto ulici, toto dielo aktuálne. Je to práve stále existujúcou priepasťou medzi Východom a Západom, ktorá zostáva naďalej súčasťou nášho geografického priestoru, či napokon zrkadlením stavu budovy, pred ktorou sa dielo nachádza, ako aj niektorých inštitúcií v nej?

Škodovky boli pôvodne vystavené v roku 2001 v rámci výstavy *Ausgeträumt... (Dosnívané...)* vo viedenskej galérii súčasného umenia *Secession*. Výstava mapovala umenie východnej Európy desať rokov po páde železnej opony. Zaparkované škodovky (zo 70-tych až začiatku 90-tych rokov) za výstavným priestorom *Secession*, v centre Viedne, okoloidúcich znervózňovali, vyvolávali asociácie nebezpečenstva a prebudili latentnú driemajúcu xenofóbiu.

Ondak dielom *SK Parking* radikálne, a zároveň celkom nenápadne, zvýraznil nerovnomerne rozdelené mocenské vzťahy ovládajúce umelecké scény i celú geopolitickú realitu, v ktorej krajiny bývalého Západu užívali a dodnes užívajú vyšší status a privilégiá ako ostatní.

„Celá akcia vtedy prebehla aj vďaka pomoci mojich priateľov, ktorí mi pomáhali škodovky nájsť a aj odšoférovať do Viedne. Na druhej strane bola skupina priateľov z viedenského Secessionu, ktorí tento nápad podporili a dali mu priestor. Malé revolúcie musíme spoločne začínať takmer každý deň, ak chceme aby sa veci zmenili k lepšiemu. To, zdá sa, platí dodnes.“ spomína Roman Ondak.

Zaujímavá je aj paralela *SK Parking* v súčasnej Bratislave: autá parkujú na exponovanom, privilegovanom mieste v centre mesta, kde môžu parkovať iba vyvolení. Podobne to bolo i vo Viedni, a aj práve preto škodovky vyvolávajú otázky, nevôľu, ale aj zvedavosť. Dielo je kontroverzné tentokrát z pohľadu verejnej diskusie o parkovacej politike mesta tým, že je situované práve na Treskoňovej ulici v centre Bratislavy.

SK Parking je aktuálne aj v kontexte fungovania štátnych kultúrnych inštitúcií v našej krajine, ktoré častokrát pôsobia ako z obdobia socializmu či tesne po ňom. *„Toto je aj prípad Kunsthalle Bratislava sídliacej v Dome umenia, ktorý je prepojený s praktikami bývalého režimu par excellence. I samotná Kunsthalle funguje v rámci ťažkopádnych byrokratických mantinelov verejnej správy, ktoré sú častokrát ťažko zlučiteľné s potrebami a ideálom dynamickej progresívnej prevádzky, ktorá sa od nej očakáva. Dedičstvo starého socialistického režimu dosiaľ neopustilo ani*

jej budovu. Mnohé jej zákutia a fungovanie dýchajú atmosférou časov, do ktorých sa datuje výroba prezentovaných škodoviek.“ konštatuje Lýdia Pribišová, kurátorka výstavy.

ROMAN ONDAK (*1966, Žilina, Slovensko) je v súčasnosti považovaný za jedného z najvýraznejších predstaviteľov neokonceptuálnych stratégií. Svojím nezvyčajným umeleckým postojom patrí k najvýznamnejším výtvarníkom posledného desaťročia. Vo svojej vizuálnej tvorbe nanovo využíva realitu sveta – jej inscenovaním či kontextuálnymi posunmi. Diváka upútava neustálymi protirečivými presunmi významov na miestach, kde zvykneme očakávať niečo stereotypné. Jeho diela a inštalácie oslovujú divákov najintenzívnejšie práve touto kvalitou premenlivosti.

Roman Ondak študoval na *Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave* (1988 – 1994, prof. D. Fischer), absolvoval viaceré študijné a rezidenčné pobyty ako napr. na *Slippery Rock University* v Pensylvánii (1993), bol štipendistom *DAAD Berlín* (2007 – 2008). Žije v Bratislave. Svoje projekty prezentoval na samostatných výstavách v kolínskom *Kunstvereine* (2004); *Tate Modern* v Londýne (2006), v *Pinakothek der Moderne* v Mníchove (2007); v *MoMA* v New Yorku (2009); v *Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris* v Paríži; v *Deutsche Guggenheim* v Berlíne (2012); v *Museo Reina Sofia* v Madride (2013) atď. Vystavoval na *Berlínskom bienále* (2010); bol viackrát zaradený do hlavnej medzinárodnej výstavy na *Bienále v Benátkach* (2003, 2011), tamtiež pre Český a slovenský pavilón realizoval mimoriadne úspešný projekt *LOOP* (2009), na základe čoho sa stal nominantom prestížnej *Hugo Boss Prize* (2010). Z medzinárodných výstav: *Manifesta 1*, Rotterdam (1996); *Aspekten – Positionen* (1949 – 1999); *Museum moderner Kunst*, Viedeň; *After the Wall. Moderna Musseet*, Štokholm (1999); *Manifesta 3.*, Lubľana (2000); *Promesses du Passée. Une histoire discontinue de l'art dans l'ex-Europe de l'Est. Centre Pompidou, Musée National d'Art Moderne*, Paríž (2010); *Documenta*, Kassel (2012); *Une histoire, art, architecture et design, des années 80 à aujourd'hui Paris, Centre Pompidou, Musée National d'Art Moderne*, Paríž (od 2014) atď. Zastúpenie v zbierkach: *MoMA*, New York; *Guggenheim Museum*, New York; *Centre Pompidou, Musée National d'Art Moderne*, Paríž; *Pinakothek der Moderne*, Mníchov; *Tate Modern*, Londýn; *Slovenská národná galéria*, Bratislava; *Galéria mesta Bratislavy*, Bratislava; zahraničné a domáce súkromné zbierky atď.

Kontakt pre médiá:

Lila Rose | PR a fundraising manžérka

lila.rose@kunsthallebratislava.sk | 0918 817 126